

har jeg alt berørt, at det ikke forekommer mig at have saa stor Betydning. Jeg vil tillade mig at fremføre det Spørgsmaal til Overveielse: Er der ikke en anden Maade, man kunde gaae frem paa, ved hvilken det kunde blive muligt at afløse disse Telegraphanlæg uden saadan at tage det lige paa en Studs. Kunde man ikke f. Ex. gaae ud fra, at de private Telegraphanlæg kun skulle afløses, naar de have bestaaet et vist Aaremaal? Jeg tænker mig nu en 16 til 18 Aar. Om man ogsaa snart kom til at begynde med at afløse nogle, vilde det dog medføre, at man ikke fik denne Beføstning iaar, og det vilde dog være ligesaa sikker en Veie. Jeg er naturligviis paa det Rene med, at der ikke bliver bewilget flere private Anlæg, og saa synes jeg dog, at det kunde lade sig gjøre paa denne Maade. Jeg skal ikke videre fordybe mig i denne Sag og ikke fravaade eller tilraade Noget i saa Henseende, men vil blot udtale for mit Vedkommende, at jeg ikke finder, at Sagen forholder sig saaledes, at jeg kan stemme for dens Gjennemførelse.

Steenstrup: I Motiverne til nærværende Lovforslag Tillæg A. Sp. 1733 findes der følgende Ytringer: „Betrægter man dernæst de forskjellige Dele af Landet, fremtræder den Betsynderlighed, at Fyen, Langeland og Wro have 9 Privatstationer mod 3 Statsstationer, medens Sjælland, Møen, Falster og Lolland have 2 Privatstationer mod 26 Statsstationer“. Den ærede Finansminister finder, at dette er en Betsynderlighed, men det forekommer mig, at det ligger meget nær for. Der er derimod en anden Betsynderlighed, som for mig er større, nemlig den, at det desværre er Tilfældet, at vore Finansministre, den ene efter den anden og meest vor nærværende Finansminister, ikke have haft noget aabent Die for den gamle danske Sætning, at Havet er en Veie til Roes og Magt. I den nyeste Dgruppe findes vore største Rhederier her i Landet; det er paa Fyen og de omliggende Der — navnlig ved den sydlige Deel af Fyen — hvor vore Søfolk og vore Skibe hovedsagelig høre hjemme. Naar Staten anlægger Telegrapher, der gaae disse Egne forbi, er det soleklart, at det ikke kan gaae an, at

vedkommende Skibshedere blive uden en lignende Forbindelse med den øvrige Verden, og altsaa ere disse Byer skredne til strax at anlægge Telegrapher. Jeg maa som en statistisk Bemærkning anføre, at ikke een, men adskillige Byer i det sydlige Fyen og paa de omliggende Der have større Læstedrægtighed end 20 sjællandske Byer tilsammen. Det er altsaa klart, at disse Menneker, hvis Hovederhverv er Søfart, ikke kunde blive liggende paa den stille Side, benytte Pen og Blæk og lade Telegrapherne passe sig selv; nei, de maatte have en Telegraph og naar Staten ikke anlagde den, maatte de selv anlægge den. Det er, jeg vil ikke sige den eneste, men en af Grundene til, at der er saa mange Telegraphstationer i den nævnte Dgruppe. I Forbindelse med denne Betsynderlighed staaer dernæst visse andre Bemærkninger i Motiverne. Der er anført, at Staten har oprettet Stationer i Byer, der ellers maatte have ventet; det vil sige, man vilde tidligere være kommet til andre Byer, navnlig ogsaa i denne Dgruppe, hvis ikke disse Byer paa Grund af Omstændighederne havde været nødte til at komme Staten i Forsjøbet. Altsaa fik Byer, der staae i 3die Klasse, om jeg saa maa sige, en Statstelegraphstation paa en Tid, da de ellers ikke vilde have faaet den. Det er naturligviis igjen en Følge heraf, at de Byer, som have maattet anlægge Privatstationer, ikke have kunnet have de Fordele, som følge med at have Statsstationer; de ere gaaede glip deraf, og de have altsaa maattet bære det Rentetab, som har været en Følge af, at de selv have maattet anlægge Telegrapher. Heraf følger atter, at det er sandt, hvad der i Motiverne er omtalt, at mange af disse Linter have et Materiel, som Staten ikke nu kan bruge, men det er høist sandsynligt, at Staten ogsaa vilde have benyttet et saadant Materiel, hvis den i hin Tid selv havde anlagt disse Linter, og det vilde den have gjort, hvis den ikke havde føet, at de vedkommende Steder havde været nødte til at gaae foran de andre. Jeg skal ogsaa henvise til, at der i de stedsundne Rigsrådsforhandlinger — jeg kan ikke i Dieblikket paa-vise Stedet, men det er aldeles vist, og Finansministeren vil ikke kunne nægte det —